

om de Herrer, der staa i Spidsen for den, for det første ere dygtige Folk, men dernæst — og dette sidste er lige saa vigtigt — at de have Karakter og Mod i sig. Det gælder om, at de ikke se altfor meget til højre og venstre for affurat at bevare alle 80,000 Medlemmer under en Hat. Dette er slet ikke det, det kommer an paa. Det, det kommer an paa, er, at der dannes et livskraftigt Parti, som ved, hvad det vil, og tør træde op og tør sætte noget ind paa, uden Hensyn til hverken den ene eller anden Side, at skaffe det igennem, som de nu anse for rigtig. Nu, jeg er personlig ikke Medlem af den Forening og har ikke i Sinde at gaa ind i den, men, som sagt, jeg mener, at der der er kommet noget op i vort politiske Liv, som maaske kan blive til Nytte under visse Forudsætninger. Og saa vil jeg for dog at sætte en Forbindelse mellem, hvad jeg her har sagt og det foreliggende Forslag, sige, at hvis man fra Agravforeningens Side turde se Tingene lige i Øjnene og vilde indse, at man ved at klage over og tale om uproduktive Udgifter, og stille Fordringer om store Besparelser, kommer man ingen Vegne, men, at hvad det kommer an paa, er at forlange ny Statter til Fordel for Agravere. (Munterhed.) Ja, det kan være aldeles ligegyldig, at man smiler ad det, thi det vil nok vise sig, at ad den Vej kommer man ikke til noget Resultat, som man kan tage og føle paa, end ved at fordre paa den ene Side en højere Brændevinsstat og paa den anden Side samtidig en Indkomstskat og fordre, at disse Statter skulle først og fremmest anvendes til Fordel for Kommunerne, og derigennem altsaa meget væsentlig til Fordel for Agravere, men dog ikke paa en saadan Maade, at Købstæderne blive forurettede. Det vil ikke ske, naar man gaar den Vej, jeg her har omtalt. Og endelig at udføre, hvad de i deres Program have udtalt, at tage Spørgsmaalet om Landaarbejdernes bedre Stilling op og gennemføre det samtidig. Vil man det, tror jeg, man kan sige, at der er en Fremtid for Agravpolitiken, ikke til at sætte Dit og Dat igennem ved gunstig Tid og Velsighed, men til at være med til at lede dette Lands Affærer. Tør man ikke dette, tvivler jeg om, at man kommer ret langt.

Neergaard: Det er ikke tiltalende at tage Ordet paa et saa sent Stadium af Mødet, og det er en Selvfølge, at naar saa mange Talere have udtalt sig om det foreliggende Emne, vil meget af det, som jeg har villet sige, allerede være udtalt; det kan jo imid-

lertid bevirke, at jeg, saa kan fatte mig fortere. Et Spørgsmaal, man naturligt maa stille over for det foreliggende Forslag, ligesom overhovedet over for de Forslag, som fremkomme her, er det, hvad er vel Hensigten dermed? Hvis man vil besvare dette Spørgsmaal ganske ligefrem og sige: Ja, Regeringen ønsker og venter simpelthen, at dette Forslag bliver Lov, saa tvivler jeg naturligvis ikke om, at Regeringen, siden den har stillet Forslaget, ogsaa ønsker det vedtaget, men efter det Kendskab, jeg har til den ærede Finansministers politiske Indsigt, tvivler jeg ganske vist paa, at han skulde tro, at det kan det gennemføres her. Den ærede Finansminister ved jo, at disse Forslag, som han her har fremsat for os, ere flere Gange gaaede igennem Rigsdagen, men ganske vist gaaede igennem den paa den Maade, at de ere forkastede i dette Ting; dette Ting har aldrig villet vide noget af de Tanker, der ere komne frem i dette Forslag. Og det er ikke alene i dette Ting, at dette har gjort sig gældende, men ogsaa uden for i Befolkningen. Der har staaet et Balg paa Hovedtaufen i Forslaget, og dette Balg gav et Resultat, som ikke var gunstigt for denne Tanke. Jeg kan da ikke tænke mig anden Grund til Forslagets Fremkomst end den, at den ærede Regering har følt Trang til at stemme sin Tone med ind i den store agrariske Koncert, der har lydt her i Landet i det sidste halve Mars Tid. Man har villet vise sin Billighed til at imødekomme de Ønsker, der ere fremkomne fra Landmændene, og jeg vil sige, at det vilde være højt mærkeligt, om Regeringen ikke skulde have følt en saadan Trang, om man ikke fra alle Sider følte en saadan Trang, naar endelig en Gang en saa kraftig offentlig Mening finder et saadant Udtryk, som Tilfældet har været i Odense. Denne offentlige Mening er tilmed udgaaet fra en Samfundsklasse, som er den største og betydningsfuldste her i Landet og har fundet Udtryk i en Beslutning, der er i højeste Grad hensynsfuld imod andre Samfundsklasser og agter deres berettigede Fordringer. Agravforeningen har saaledes i høj Grad Krav paa, at der fra den lovgivende Forsamlings Side lyttes med Opmærksomhed til den, og at der tages alt det Hensyn til dens Fordringer, som overhovedet er muligt. Jeg antager, at disse Tanker have ogsaa gjort sig gældende hos den ærede Minister, at han ønsker at vise, at han ikke er bøv for de Røster, der her have lydt, men at han gerne vil være med til at hjælpe, hvor hjælps kan. Smidlertid vil man atter spørge: Ere nu disse Forslag, der, hvis jeg